

Miljöförvaltningen

Egenkontroll av Ljudnivåer

Miljöförvaltningen informerar

Ditt ansvar

Vid musikarrangemang har verksamhetsutövaren ansvar för att kontrollera sin verksamhet genom så kallad egenkontroll. Ansvaret för att kontrollera verksamheten grundar sig på 26 kap 19 § miljöbalken och innebär att det ska finnas rutiner för bullermätningar och andra kontroller, att det ska finnas en tydlig ansvarsfördelning samt att alla kontroller bör dokumenteras.

Egenkontroll

Hur egenkontrollen utformas och dokumenteras beror på verksamhetens omfattning och vilken påverkan verksamheten kan ha på människors hälsa. Mätningar av ljudnivån ska dokumenteras och kunna visas upp vid miljöförvaltningens inspektioner eller skickas in på begäran. Besökare ska kunna njuta av musiken utan risk för hörselskador och boende i närheten ska inte störas av verksamheten.

Lagstiftning

Miljöbalken är bland annat avsedd för att skydda människors hälsa och ska förhindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer. En olägenhet för människors hälsa är enligt 9 kap 3§ miljöbalken en störning som kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Folkhälsomyndighetens allmänna råd med riktvärden och Naturvårdsverkets vägledning ger stöd vid bedömning av om en olägenhet kan anses föreligga.

Riktvärden

Höga ljudnivåer

Folkhälsomyndighetens allmänna råd innehåller riktvärden som inte ska överskridas i lokaler och platser, inomhus och utomhus där hög musik spelas, till exempel konserter, träningslokaler och diskotek.

Följande riktvärden gäller för tillställningar där barn under 13 år har tillträde:

- Maximala ljudtoppar 110 dB (A)
- Ekvivalent ljud* högst 97 dB (A)

* Ekvivalent ljudnivå= genomsnittlig ljudnivå under en viss tid

Om barn under 13 år inte har tillträde gäller högst 115 dB (A) maximalt ljud och högst 100 dB (A) ekvivalent ljud.

Särskild hänsyn bör tas i verksamheter som är riktade till barn. Där bör ljudnivåer under 90 dB (A), ekvivalent ljudnivå, alltid eftersträvas.

Buller i närliggande bostäder

Folkhälsomyndighetens allmänna råd för buller inomhus innehåller riktvärden som inte ska överskridas i bostäder:

- Maximala ljudtoppar 45 dB (A)
- Ekvivalent ljud högst 30 dB (A)
- Ljud från musikanläggningar och ljud med hörbara tonkomponenter 25 dB (A)

För lågfrekvent buller (basljud) finns mer detaljerade riktvärden.

Buller utomhus

Buller utomhus bedöms enligt Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, som inte ska överskridas vid bostäders fastighetsgräns:

- Ekvivalent dagtid (6-18) 50 dB (A)
- Ekvivalent kvällstid (18-22) 45 dB (A)
- Ekvivalent nattetid (22-06) 40 dB (A)
- Maxnivå nattetid (22-06) 55 dB (A)

Vid klagomål

Vid klagomål på buller från verksamheten är det verksamhetsutövaren som ska kunna visa att kraven i miljöbalken uppfylls. Musikanläggningar bör förses med en ljudnivåbegränsare, så kallad limiter som begränsar ljudnivån från högtalarna och ställs in för att klagande inte ska störas av buller i sin bostad. Tilläggsisoleringar och andra åtgärder kan behöva utföras. Vid klagomål bör sakkunnig anlitas för bullerutredning.

Tillsynsavgift

Miljönämnden har enligt miljöbalken möjlighet att ta ut en avgift för tillsyn och handläggning vid myndighetsutövning. Enligt fastställd taxa av Kommunfullmäktige i Lund, är tillsynsavgiften för närvarande 950 kronor för varje timme nerlagd handläggningstid. För arbete utanför normal arbetstid tas 1,5 gånger taxan ut. Avgift tas inte ut för klagomål som visar sig vara obefogade.

Allmänna råd och mer information

- Folkhälsomyndighetens allmänna råd för höga ljudnivåer (FoHMFS 2014:15)
- Folkhälsomyndighetens allmänna råd för buller inomhus (FoHMFS 2014:13)
- Kontrollera ljudnivån – Undvik hörselskador på grund av hög musik
- SP INFO 2004:45, Mätning av höga ljudtrycksnivåer – mätmetod för diskotek, konserter och andra platser där musik framförs

Rutiner för egenkontroll av ljudnivåer

Följande lista ger exempel på rutiner som bidrar till att hålla ljudet inom de föreskrivna nivåerna.

Rutiner ska dokumenteras och kunna visas upp för tillsynsmyndigheten på begäran.

- Den som är ansvarig för musiken ska ha kunskap om vilken utrustning som används, risker med höga ljudnivåer, hur hörselskador kan undvikas och vilka riktvärden som gäller.
- Anpassa och ställ in ljudanläggningen med ljudnivåbegränsare (limiter) så att besökarna inte utsätts för skadliga ljudnivåer. Ljudanläggningen ska kunna låsas av sakkunnig, så att den alltid understiger riktvärdena. Glöm inte att informera personalen om låsningen så att den inställda nivån inte ändras.
- Vid boende i samma fastighet som verksamheten bedrivs är det snarare ljudnivån hos boende som avgör inställningen av limiter än riktvärden för höga ljudnivåer i lokalen. Kontakta grannar och närboende i förebyggande syfte

- DJ/ljudtekniker kan själv ha kontinuerlig kontroll av ljudnivån genom att avläsa den vid mixerbordet. Värdet behöver korrigeras för att motsvara det faktiska värdet där publiken vistas, se mätmetod SP INFO 2004:45.

- Använd instrument som mäter, visar och lagrar uppmätta ljudnivåer. Det finns vanlig ljudnivåindikator och instrument som varnar när ljudnivån är för hög. Tänk på att sådan utrustning oftast indikerar men inte begränsar ljudnivån. Hänsyn ska alltid tas till instrumentets felmarginal.

- Använd ljudblockerare. En ljudblockerare bryter strömmen automatiskt till musikanläggningen om en inställd ljudnivå överskrids. Även när en ljudblockerare används är det viktigt att komma ihåg att det inte är en ljudnivåmätare, och hänsyn måste alltid tas till

och lyssna i deras bostad vid inställning av limiter. Inga bastoner ska uppfattas hos närboende.

- Anlita certifierad ljudtekniker vid inställning av limiter, utredning vid klagomål etc.
- Placera högtalarna så besökarna inte vistas för nära. Tänk också på placering av högtalare för att undvika att närboende drabbas av störningar.
- Vid utomhusspelning. Tänk på riktning av högtalare och placering av scen med hänsyn till närboende.
- Informera närboende i god tid inför arrangemang med tider samt kontaktperson som de kan nå under pågående arrangemang.
- Verksamhetens fönster och dörrar ska hållas stängda.
- Kontrollera att rökande gäster inte orsakar olägenheter för närboende genom att rök kommer in i friskluftsintag. Tänk på placering och utformning av uteservering och hur störningar från köer kan minimeras för att undvika att närboende drabbas av olägenheter.

instrumentets felmarginal.

- Utför bullermätningar för att kontrollera ljudnivån. Mätmetoder finns angivna i SP INFO 2004:45. Den som mäter bör vara väl insatt i hur och på vilket sätt man mäter. Vid tillfälliga arrangemang ska man utföra kontrollmätningar vid nya artister. Värdena ska kunna visas upp på begäran. Notera åtgärderna som utförs för att hålla gällande riktvärden.

Var ska man mäta?

Vid konserter eller liknande på den plats som har högst ljudtrycksnivå
Där besökare uppehåller sig längre stunder
Inomhus hos boende vid klagomål
Utanför fastighetsgränsen eller område vid uteservering

- Förbättringar. Dokumentera eventuella åtgärder för att minska risken för störningar. Det kan exempelvis vara förbättrad ljudisolering.

**Miljöförvaltningen
Lunds kommun**

Box 41, 221 00 LUND
046-35 52 61
miljoforvaltningen@lund.se
www.lund.se

Framtagen av miljöförvaltningen
Lunds kommun, november 2015

